

Inhoud lezing uitvoeringsprogramma diffuse bronnen waterverontreiniging (UP)

1. Enkele uitgangspunten
2. Criteria probleemstoffen
3. Belangrijkste sectoren en hun probleemstoffen
4. Drie-deling in aanpak
5. Maatregelen mbt drinkwaterfunctie
6. Reductie emissies zware metalen in landelijk gebied
7. Reductie emissies scheepvaart
8. Conclusies en aanbevelingen

1. Enkele uitgangspunten

- UP richt zich op probleemstoffen en -sectoren, gerelateerd aan KRW.
- Niet: (water)bodems, RWZI's, inrichtingsmaatregelen.
- Atmosferische depositie alleen waar meeliften mogelijk.
- Industrie alleen wanneer wezenlijke bijdrage aan problemen.

2. Criteria probleemstoffen

Probleemstoffen gedefinieerd:

1) Stoffen waarvoor normoverschrijding

2a) Geen normoverschrijding KRW maar:

a) (potentieel) probleem drinkwater : MBTE/ETBE,
geneesmiddelen en andere probleemstoffen drinkwater

b) Prioritair Gevaarlijke stoffen, als nul-emissie probleem is.

3. Belangrijkste sectoren en hun probleemstoffen

- Landbouw:** fosfaat, nitraat, gewasbeschermingsmiddelen, metalen in veevoer, koper in voetbaden, diergeneesmiddelen
- Verkeer en vervoer:** atmosferische depositie a.g.v. verbranding brandstoffen, emissies banden, remvoeringen, scheepvaart (MTBE/ETBE) en emissies infrastructuur (verzinkte metalen, bestrijdingsmiddelen etc.)
- Huishoudens:** PAK-emissies door verbranding hout, geneesmiddelen
- **Bouw:** emissies metalen uit gebouwen
- **Zorgsector:** geneesmiddelen

4. 3-deling aanpak

- **Niet verdergaand aan te pakken.** Bijv. Cd, TBT, kwik, PCB's.
- **Primair Europees aan te pakken.** Bijv. PAK's in autobanden en in emissies Verkeer, gewasbeschermingsmiddelen, biociden, koper en zink in veevoer, cadmium in kunstmest, scherpere eisen emissies IPPC-bedrijven, benutten REACH, etc.
- **Nationaal aan te pakken, voor zover mogelijk.** Bijv. nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen, scheepvaart (lozingen afvalwater recreatievaart etc.).

Aanpak vooral generiek door rijk.

Regio aan zet bij evident lokale problemen.

5. Maatregelen mbt drinkwaterfunctie

Algemene maatregelen bescherming drinkwaterfunctie in SGBP Rijndelta

- Regelmatig (monitoring)onderzoek naar mogelijke nieuwe stoffen
- Leidraden voor vergunningverlening geven specifieke aandacht aan normering niet KRW-stoffen
- Onderzoek naar bescherming drinkwaterwinningen (grondwater) door instellen van early warning systeem

Specifieke maatregelen drinkwaterfunctie

Uitgebreid specifiek actieprogramma voor reductie emissies van (dier)geneesmiddelen.

Mensgericht: echte bronmaatregelen zeer moeilijk maar wel in onderzoek.

Zuivering lijkt reëlere optie. Daarom in NL:

- Onderzoek naar meest kansrijke wijze van uitvoeren brongericht beleid d.m.v zuivering: bij RWZI en/of ziekenhuizen en zorginstellingen. Eind 2010 voorstel klaar

Specifieke maatregelen drinkwater 2

Diergericht o.a.:

- Veel informatie en voorlichting gericht op restrictief gebruik en voorkomen ondoelmatig gebruik, mede om antibioticaresistentie te voorkomen. Boeren (MRSA-bacterie) zien het belang
- Milieuinformatie diergeneesmiddelen is openbaar toegankelijk
- NL streeft naar harmonisatie van milieubeoordelingen (verplicht!) in de lidstaten. Afwijzing van toelating mogelijk
- Diervriendelijke stalsystemen vooral bij melkvee stimuleren, reduceert gebruik geneesmiddelen (minder huidwonden e.d.)

Specifieke maatregelen drinkwater 3

- Beslisbomen toelating gewasbeschermingsmiddelen in drinkwater en oppervlaktewater (interim-model) sinds 1/1/2010 in werking. Zie verder lezing dhr. Kalf
- MTBE/ETBE:
 - a. zorgplicht in het kader van de Wet bodembescherming en sanering uitgewerkt in circulaire en onderzoek naar functioneren voorzieningen tegen emissies bij tankstations
 - b. Scheepsafvalstoffenverdrag moet bijdragen aan reductie emissies, vergt wel adequate handhaving en daarop afgestemde informatievoorziening

6. Reductie emissies zware metalen in landelijk gebied

- Cadmium in kunstmest: belangrijke bron, aanpassing eisen gehalte in EU-regels in discussie
- Koper en zink: landbouw is belangrijke bron. Emissies afkomstig uit veevoer (supplementen). Koper ook in grote mate uit hoefontsmettingsbaden die met mest worden uitgereden
- Zink in veevoer kan veel minder en hoefontsmetting zonder koper kan ook, er zijn alternatieven
- Introductie nieuwe inzichten en zink en technieken (Cu, Zn) vergt goede strategie, medewerking producenten essentieel
- In 2010 in overleg met de sector verder uitwerken

7. Reductie emissies scheepvaart

- Verbod lozen vuilwater recreatievaart, sinds 1/1/2009
- Regeling lozingen vuilwater overige schepen:
 - voor kleine passagiersschepen: verbod in 2015 gepland
 - verbod lozingen grote passagieschepen door in werking treding Scheepsafvalstoffenverdrag
 - binnenvaart goederenvervoer: bij nieuwbouw zou lozingenverbod kunnen, vergt internationaal overleg. Voor bestaande schepen onderzoek naar mogelijkheden verbod

8. Conclusies/aanbevelingen

- Er is in het verleden al veel verbeterd, ook in de landbouw, maar niet genoeg
- NL aanpak zorgt voor verbetering waterkwaliteit maar door ligging aan benedenstroom is verdere verbetering mede afhankelijk van wat bovenstrooms aan emissiereductie wordt bereikt.
- Bij veel stoffen vergt aanpak inzet op EU-niveau.
- Als inzet op EU-niveau nodig is, is een op stroomgebiedniveau afgestemde inzet van lidstaten dan niet logisch? Vergt afspraken over voorbereiding en daarop afgestemde structuren etc.

Conclusies /aanbevelingen 2

- Op niveau stroomgebied: identificeer mogelijke stroomgebied relevante maatregelen die niet strijdig zijn met EU-regels en welke zich verdragen met opvattingen over handhaven level playing field
- Discussie maatregelen in stroomgebiedverband focussen op 3 doelen: halen KRW-normen, vermindering belasting met drinkwaterrelevante stoffen en terugdringen van emissies zover mogelijk met bijzondere aandacht voor prioritair gevaarlijke stoffen.

Conclusies /aanbevelingen 3

- Reductie emissies geneesmiddelen:inzet van zuiveringsmaatregelen in ziekenhuizen/zorginstellingen lijkt veelbelovend. Echter, zuivering op RWZI levert veel hoger rendement
- Beslisboom voor toelating gewasbeschermingsmiddelen in NL beoogt betere afstemming met de belangen van drinkwater. Harmonisatie van de wijze van toelaten op EU-niveau is gewenst. Is een begin in stroomgebiedverband denkbaar?

Conclusies 4

- Afspraken over scheppen condities waaronder handhaving van scheepsafvalstoffenverdrag reëel mogelijk wordt, zijn van groot belang voor het terugdringen van emissies van MTBE/ETBE, afvalwater etc.